

TOELICHTING BIJ DEZE (HER)AANBESTEDING

Bestek: Onderhoud Bomen 2025-2031, gemeente Opmeer

Besteksnr.: Z24002050

Datum: 3 maart 2025

INLEIDING

Deze aanbesteding is het vervolg op een eerdere aanbesteding met kenmerk TN 477012, die is ingetrokken. Dit is gebeurd naar aanleiding van een klacht over het bestek. De klacht is door ons onafhankelijke Klachtenmeldpunt deels gegrond verklaard, wat heeft geleid tot overleg en een aantal verbeteracties. Het nieuwe bestek is dusdanig gewijzigd dat we hebben besloten een nieuwe aanbesteding te publiceren.

MOTIVATIE BESTEKSVORM

De gemeente Opmeer wil als regiegemeente het snoei-beheer van de bomen volledig in handen geven van een aannemer. Deze moet met zijn kennis het snoei-beeld op een vastgesteld kwaliteitsniveau brengen en houden. De gemeente is op zoek naar een partner die haar kennis en kunde in wil zetten om de gemeente hierbij te helpen. Zij stelt voor de aannemer een actueel overzicht beschikbaar van de onderhoudstoestand van de bomen. Daarbij zijn alle kenmerken beschikbaar die nodig zijn om een calculatie op te stellen. Zij vraagt aan de aannemer hoe hij deze dienst uit gaat voeren (kwaliteitsonderdeel van de EMVI) en wat de kosten hiervoor zijn (prijscomponent EMVI).

Er is gekozen voor de RAW systematiek omdat deze:

- bekend is bij de aannemers;
- in samenspraak met aannemers, opdrachtgevers, adviseurs en CROW tot stand is gekomen;
- tijdens de 'Ter visie legging' door CROW niet ter discussie is gesteld;
- onlangs uitgebreid is met een verbeterde mogelijkheid om bomen op beeld te laten onderhouden.
- tot tevredenheid van opdrachtgevers en -nemers toegepast wordt.

Uit het plan van aanpak, opgesteld en ingediend door de aannemer, moet blijken hoe hij de dienst uit gaat voeren.

Eerdere RAW bestekken voor dergelijke diensten betreffen vaak RAW Raamcontracten. De discussie bij deze contracten richtte zich op:

- De verplaatsingsafstanden van boom naar boom.
- Of bij de onderhoudstoestand sprake is van een aanvaard -, achterstallig - of verwaarloosd boombeeld.
- Het toepassen van een staffel.

In de praktijk blijkt dat per boomhoogteklasse vaak geen verschil zit per onderhoudsbeeld. Met andere woorden: of de boom nu achterstallig of verwaarloosd was, de prijs per eenheid verschilt in de praktijk niet. Wel wordt bij iedere vragenronde gevraagd of de bomen aaneengesloten of verspreid uitgegeven worden. Blijkbaar is dat kostenbepalender. Bij deze besteksvorm, het beeldbestek, bepaalt de aannemer zelf zijn snoeiroute.

Tot slot blijkt in de praktijk dat het snoeien van bomen, het uitvoeren van een boomveiligheidscontrole, het treffen van verkeersmaatregelen en de muteren van gegevens in één werkgang uitgevoerd wordt. Splitsen van deze werkzaamheden is daarom niet nodig. Splitsen in afzonderlijke besteksposten maakt de calculatie en besteksadministratie lastiger.

HISTORIE SNOEI-BEHEER

De bomen werden in het verleden gesnoeid door de eigen dienst van de gemeente. Door capaciteitsproblemen is diverse keren een aannemer ingeschakeld. Afgelopen periode zijn diverse bomen in de gemeente gesnoeid. Zie het excel- en shape-bestand in de bijlagen bij deze aanbesteding.

KLACHT VORIGE AANBESTEDING

Naar aanleiding van de vorige aanbesteding is een klacht ingediend bij het onafhankelijke Klachtenmeldpunt van gemeente Opmeer. Het Klachtenmeldpunt heeft hier een uitspraak over gedaan. Vervolgens heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de volgende organisaties:

- Opdrachtgever gemeente Opmeer;
- Inkoopadviseur gemeente Opmeer;
- Bestekschrijver Alles over Groenbeheer;
- Advocaat Advies Centrum Aanbestedingen;
- Boomexpert VHG.

Tijdens dit gesprek zijn onderstaande voorstellen gedaan en per e-mail bevestigd aan het ACA. De reactie van het ACA hierop is cursief weergegeven.

- 1 Uitgebreide motivatie waarom de gemeente Opmeer kiest voor deze besteksvorm en methode van aanbesteden. (zie de toelichting hiervoor in de paragraaf 'Motivatie')
Oke, maar de markt zit er nog steeds niet op te wachten.
- 2 Prijs kwaliteit verhouding: Wijzigen van 80-20 naar 50-50.
Neutraal.
- 3 Historie snoei-beheer: de uitgevoerde snoeiwerkzaamheden aan bomen wordt toegevoegd. Hierop is te zien hoe de gemeente Opmeer haar snoei-beheer organiseerde en wanneer welke snoei-maatregelen zijn getroffen. (zie de toelichting hiervoor in de paragraaf 'Historie snoei-beheer').
Voegt m.i. weinig toe, wij zullen immers worden afgerekend op het huidige/te leveren boombeeld.
- 4 Boomareaal: Draaitabel wordt toegevoegd. Aannemers hebben hiermee een actueel overzicht van:
 - Aantal bomen
 - De onderhoudsfase
 - Eindbeelden
 - Onderhoudstoestand
 - Boomveiligheid** aangevuld met boomhoogteklasse per categorie*
** specificatie zo ver als mogelijk inzichtelijk maken*
- 5 Bestekspost 100013: Activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming. Hieraan wordt toegevoegd dat het een Verkennende inventarisatie (quickscan) betreft.
Geen reactie.
- 6 Bestekspost 100014: Toepassen verkeersmaatregelen: Hier is bij eerdere nota van inlichtingen toegevoegd dat het figuur 1222 betreft. Als hier in kader van veiligheid medewerkers en/of verkeersveiligheid van afgeweken dient te worden dan worden deze verrekend volgens de daarvoor bestemde besteksposten in het B bestek.
Geen reactie.

In dezelfde reactie op bovenstaand voorstel zijn een aantal vragen gesteld. De vragen zijn hieronder weergegeven met cursief het antwoord:

1. BVC in een aparte post voorzien van de juiste frequentie. Sommige bomen 3 jaarlijks, andere jaarlijks. Dus aangeven hoeveel bomen 3 jaarlijks en hoeveel bomen jaarlijks.
BVC maakt onderdeel uit van het kwaliteitscriterium bij de aanbesteding: gevraagd wordt hoe de aannemer deze uit gaat voeren. DE aannemer kent de richtlijn van CROW, zal deze toepassen en daar naar rekenen.

2. Aparte bestekposten voor begeleidingssnoei, onderhoudssnoei, hoogteklasses, aanvaard -, achterstallig -, en verwaarloosd boombeeld. Splitsen en staffelen met de **reële** hoeveelheden. *Dit neigt naar een RAW Raamovereenkomst. Daar is bewust niet voor gekozen. Het betreft een beeldbestek. Ik de werkgroep bij CROW, waar aannemers, opdrachtgevers, scholen, adviseurs en CROW zitting hadden is enthousiast gereageerd op deze besteksvorm. Na het samenstellen van het (deel)hoofdstuk heeft het ter visie gelegen. Niemand heeft commentaar gegeven op deze besteksvorm. In het land zijn de opdrachtgevers en aannemers die werken met deze overeenkomsten zeer enthousiast.*

3. Deelopdrachten per jaar naar aanleiding van de actuele status. *Ook hier de opmerking dat het snoeigedeelte geen RAW Raamovereenkomst betreft en dat deelopdrachten bij RAW Raamovereenkomsten horen. Niet bij Beeldbestekken.*

4. Maak het bestek zo, dat het wegwerken van achterstallige snoei verrekend kan worden en dat daarna de reguliere snoei verrekent kan worden. Dan is de prijs in het eerste jaar hoger en in de jaren daarna lager. Kosten en opbrengst gaan dan gelijk op bij de aannemer. *Het prijsverschil tussen wegwerken achterstand en verwaarlozing is in de praktijk niet aanwezig. Uit veel aanbestedingen blijkt dat aannemers dit op gelijke wijze afprijzen. Er is daarmee geen reden om dit verschil nog langer in het bestek op te nemen. Niet de onderhoudstoestand, noch de boomhoogte en de vrije takval zijn prijsbepalend. De verplaatsingsafstand tussen de te snoeien bomen is dat wel.*

5. Maak duidelijk welke kolommen in het Excel bestand wel en niet voor ons van toepassing zijn *Van een aannemer mag verwacht worden dat hij de van toepassing zijnde kolommen bepaalt. Als opdrachtgever bieden we alle informatie aan op overzichtelijke wijze. Met behulp van Excel kan de aannemer selecteren wat hij maar wil weten.*

6. Verduidelijken van de punten uit de klachtbrief:

Kolom actie: in deze kolom komen de volgende acties voor; boomveiligheidscontrole, inventarisatie, nader onderzoek, snoei en VTA.

1a Het is niet duidelijk welke acties er van ons worden verwacht op basis van het RAW bestek. *Het bestek beschrijft uitstekend wat van de aannemer verwacht wordt: De snoeitoestand van de boom op kwaliteitsniveau B, Uitvoeren BVC, Treffen verkeersmaatregelen en F&F check.*

2. Kolom classificatie: in deze kolom komen de volgende prioriteiten voor: geen, laag urgent, standaard.

2a Het is niet duidelijk wat en of wij daar iets mee moeten doen. *Uitvoeren van de 'zorgplicht' maatregel. Met welke urgentie moet dat uitgevoerd worden. Een en ander volgens Richtlijn BVC van CROW.*

3. Kolom maatregelen kort: BGS achterstallig, BGS beeld, BGS verwaarloosd, OHS achterstallig, OHS beeld, overig, rooien, stobben verwijderen.

3a Het is niet duidelijk wat er bedoeld wordt met 'maatregelen kort'. *Maatregelen kort geeft aan welke snoeiingreep de inventarisatiemedewerker adviseert. Dit is overigens een 'digitree' software ding. Daar kan de gemeente, noch de aannemer of adviseur wat aan wijzen.*

3b Met welke acties moeten wij iets doen en welke kunnen wij buiten beschouwing laten? *Zie antwoord op 6.1a.*

4 In relatie voor voorgenoemde kolom staat ook Kolom **Maatregelen lang** in het bestand met de volgende waardes; BGS fase, OHS 1x/1jr, OHS 1x/2jr, OHS 1x/3jr, OHS 1x/6jr, OHS 1x/9jr.

Dit betreft een calculatie tool voor de gemeente. De inventarisatiemedewerker adviseert een bepaalde snoeifrequentie om de bomen op het gewenst kwaliteitsniveau te houden. De gemeente kan hiermee zijn calculatie en planning opstellen. Een aannemer kan dat dus ook.

4a Hoe moeten kolom maatregelen kort en kolom maatregelen lang in relatie tot elkaar gezien worden?

Zie antwoorden op 6.3.a en 6.4.

4b Moeten de bomen gesnoeid worden op basis van de genoemde frequenties in kolom **maatregelen lang** of moeten de bomen op kwaliteitsniveau B gesnoeid worden (achterstallig boombeeld, zie artikel 51.51.03 lid B en 51.52.14 lid 02 van de Standaard).

Maatregelen lang is niet meer dan een hulpmiddel voor de gemeente om een reële calculatie en planning op te stellen. Zie ook antwoord 6.4

5. Kolom risicoklasse.

5a het is niet duidelijk wat wij met de waardes uit kolom **Risicoklasse** moeten doen; geen verhoogd risico, tijdelijk verhoogd risico, attentieboom, risicoboom.

Deze termen volgen ook uit de richtlijn BVC van CROW. Uitzondering hierop is de term 'tijdelijk risico'. Dit is een digitree term. Deze geeft aan dat het risico weg te nemen is door de boom te snoeien.

6. Kolom opmerkingen

6a het is niet duidelijk of en wat wij moeten doen met de opmerkingen/acties uit deze kolom.

Opmerkingen geven een toelichting of nadere uitleg door de inventarisatiemedewerker. De aannemer kan hiermee zijn voordeel doen bij uit te voeren acties of zijn voorcalculatie. Het betreft een standaard veld in digitree.

7. Kolom **extra 1 t/m 8** zijn niet volledig ingevuld en het is niet duidelijk welke acties of waardes erbij horen. Te weinig of incomplete informatie om iets mee te kunnen.

Dit betreft extra kenmerken welke specifiek voor de gemeente Opmeer zijn opgenomen:

- *Extra1: Monumentale status;*
- *Extra2: Standplaats;*
- *Extra3: Conditie;*
- *Extra4: Werkmethode;*
- *Extra5: Jaargang;*
- *Extra6: leeg, niet gebruikt;*
- *Extra7: Straat;*
- *Extra8: Wijk monumentale bomen*
- *Extra9: Eigendom monumentale bomen;*
- *Extra10: Boomsoort monumentale bomen.*

8. Ten einde moeten alle kolommen in relatie tot elkaar bekeken worden om te komen tot de juiste hoeveelheid werkzaamheden per jaar. Een enorme zoektocht om de juiste kolommen tegelijk te filteren.

De werking en het gebruik van Excel mag als een standaard competentie gezien worden van een ondernemer.